

Súd: Mestský súd Košice
Spisová značka: 80Pu/5/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7124202334
Dátum vydania rozhodnutia: 07. 02. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jana Macalová
ECLI: ECLI:SK:MSKE:2024:7124202334.4

Uznesenie

Mestský súd Košice v právnej veci umiestnenej: mal. J. D., R.. X.X.XXXX, bytom A. XX/XX, N., zast. zákonnými zástupcami: R.. T. D., R.. XX.X.XXXX, U.. A. XX.X.XXXX a otec S. D., R.. X.X.XXXX, bytom I. B. XX, N., v tomto konaní zastúpenej kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Košice, za účasti zdravotníckeho zariadenia I. Psychiatrická klinika Univerzitnej nemocnice L. Pasteura Košice, Trieda SNP 1, Košice, v konaní o prípustnosti prevzatia a držania umiestnenej v zdravotníckom zariadení bez súhlasu zákonného zástupcu takto

rozhodol:

I. Vyslovuje, že prevzatie umiestnenej mal. J. D., R.. X.X.XXXX, do zdravotníckeho zariadenia bolo prípustné.

II. Ukladá zdravotníckemu zariadeniu bezodkladne oznámiť Mestskému súdu Košice prepustenie, prípadne premiestnenie umiestnenej.

III. Konanie o prípustnosti držania umiestnenej v zdravotníckom zariadení vylučuje na samostatné konanie.

odôvodnenie:

1. Uznesením Mestského súdu Košice č.k. 80Pu/5/2024-10 zo dňa 5.2.2024 začal súd v súlade s ust. § 254 ods. 2 zákona č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len „CMP“) konanie o prípustnosti prevzatia a držania umiestnenej v zdravotníckom zariadení bez návrhu, a to na základe oznámenia zdravotníckeho zariadenia o tom, že I. Psychiatrická klinika Univerzitnej nemocnice L. Pasteura Košice, Trieda SNP 1 dňa 2.2.2024 o 14:15 hod. prijala maloletú J. D. ako akútneho stavu pre dekompenzáciu psychického stavu. Mal. pacientka bola hospitalizovaná bez súhlasu zákonných zástupcov nakoľko jej matka zomrela a súhlas otca sa nepodarilo získať.

2. Konanie o prípustnosti prevzatia a držania umiestnenej osoby v zdravotníckom zariadení je osobitným druhom konania, ktoré je procesne upravené v CMP, pričom o prípustnosti prevzatia súd v zmysle ust. § 266 CMP rozhoduje bez nariadenia pojednávania uznesením, ktoré vydá do piatich dní od obmedzenia osobnej slobody umiestneného. Súd doručí uznesenie umiestnenému v zdravotníckom zariadení do 24 hodín od jeho vydania, najneskôr však do piatich dní od obmedzenia osobnej slobody.

3. Podľa § 258 ods. 1, 2 CMP umiestneného súd poučí o jeho procesných právach a povinnostiach, najmä o práve zvoliť si zástupcu. Poučenie podľa odseku 1 súd uskutoční spôsobom, ktorý zohľadňuje zdravotný stav umiestneného.

4. Podľa § 259 CMP umiestnený môže požiadať, aby sa zúčastňoval konania jeho dôverník, ktorý nie je jeho zástupcom. O tejto možnosti ho súd poučí.

5. Podľa § 260 ods. 1, 2, 3 CMP súd umiestneného vyslúchne. Výsluch umiestneného súd uskutoční spôsobom, ktorý je vhodný a primeraný s ohľadom na zdravotný stav. Ak je výsluch na ujmu zdravotného stavu, možno od výsluchu upustiť. Súd v takom prípade umiestneného vzhľadne. Ak o to požiada umiestnený, vyslúchne ho súd vždy.

6. Podľa § 261 CMP, súd sa oboznámi s názorom ošetrojúceho lekára, prípadne ďalších osôb, ktoré môžu objasniť stav veci, a so zdravotnou dokumentáciou umiestneného.

7. Podľa § 262 ods. 1, 2, 3, CMP, súd rozhodne o prípustnosti prevzatia do zdravotníckeho zariadenia uznesením bez nariadenia pojednávania. Súd vydá uznesenie do piatich dní od obmedzenia osobnej slobody umiestneného. Súd doručí uznesenie umiestnenému v zdravotníckom zariadení do 24 hodín od jeho vydania, najneskôr však do piatich dní od obmedzenia osobnej slobody.

8. Podľa § 263 CMP, zdravotnícke zariadenie umiestneného okamžite prepustí, ak súd rozhodol, že prevzatie do zdravotníckeho zariadenia bolo neprípustné.

9. Podľa § 264 CMP, zdravotnícke zariadenie je vždy oprávnené umiestneného prepustiť, a to aj keď súd rozhodol, že prevzatie do zdravotníckeho zariadenia bolo prípustné.

10. Podľa § 9 ods. 5 zákona č. 576/2004 Z.z., ak ide o ústavnú starostlivosť, na ktorú sa nevyžaduje informovaný súhlas podľa § 6 ods. 9 písm. d), poskytovateľ je povinný prevzatie osoby do ústavnej starostlivosti oznámiť do 24 hodín súdu, v ktorého obvode sa zdravotnícke zariadenie ústavnej starostlivosti nachádza. O zákonnosti dôvodov prevzatia do ústavnej starostlivosti rozhodne súd. Do rozhodnutia súdu možno vykonávať len také zdravotné výkony, ktoré sú nevyhnutné na záchranu života a zdravia osoby alebo na zabezpečenie jej okolia.

11. Podľa § 6 ods. 4 písm. a) zákona č. 576/2004 Z.z., informovaný súhlas je preukázateľný súhlas s poskytnutím zdravotnej starostlivosti, ktorému predchádzalo poučenie podľa tohto zákona. Informovaný súhlas je aj taký preukázateľný súhlas s poskytnutím zdravotnej starostlivosti, ktorému predchádzalo odmietnutie poučenia, ak v tomto zákone nie je ustanovené inak (§ 6b, § 27 ods. 1, § 36 ods. 2, § 38 ods. 1, § 40 ods. 2).

12. Podľa § 6 ods. 6 písm. a) zákona č. 576/2004 Z.z., informovaný súhlas dáva, ak tento zákon neustanovuje inak (§ 6a), osoba, ktorej sa má zdravotná starostlivosť poskytnúť.

13. Podľa § 6 ods. 9 písm. d) zák. č. 576/2004 Z.z. o zdravotnej starostlivosti, službách súvisiacich s poskytovaním zdravotnej starostlivosti, informovaný súhlas sa nevyžaduje v prípade ambulantnej starostlivosti alebo ústavnej starostlivosti, ak ide o osobu, ktorá v dôsledku duševnej choroby alebo s príznakmi duševnej poruchy ohrozuje seba alebo svoje okolie, alebo ak hrozí vážne zhoršenie jej zdravotného stavu.

14. Podľa ust. § 2 ods. 1 CMP na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

15. Podľa ust. § 166 ods. 2 zák. č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“) ak sa v žalobe uvádzajú veci, ktoré sa na spojenie nehodia, alebo ak odpadnú dôvody, pre ktoré súd konania spojil, súd môže niektorú vec vylúčiť na samostatné konanie.

16. Podľa ust. § 8 zákona č. 40/1964 Z. z. Občiansky zákonník (ďalej len „OZ“) spôsobilosť fyzickej osoby vlastnými právnymi úkonmi nadobúdať práva a brať na seba povinnosti (spôsobilosť na právne úkony) vzniká v plnom rozsahu plnoletosťou. Plnoletosť sa nadobúda dovŕšením osemnásteho roku. Pred dosiahnutím tohto veku sa plnoletosť nadobúda len uzavretím manželstva. Takto nadobudnutá plnoletosť sa nestráca ani zánikom manželstva ani vyhlásením manželstva za neplatné.

17. Podľa ust. § 9 OZ maloletí majú spôsobilosť len na také právne úkony, ktoré sú svojou povahou primerané rozumovej a vôľovej vyspelosti zodpovedajúcej ich veku.

18. Podľa ust. § 27 ods. 1 OZ kto je zákonným zástupcom maloletého dieťaťa, upravuje Zákon o rodine.

19. Podľa ust. § 31 ods. 1 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine rodičia zastupujú maloleté dieťa pri právnych úkonoch, na ktoré nie je spôsobilé.

20. Uznesením Mestského súdu Košice č.k. 80Pu/5/2024-13 zo dňa 5.2.2024 súd ustanovil umiestnenej mal. J. D., R.. XX.XX.XXXX za kolízneho opatrovníka Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Košice, so sídlom Staničné námestie č.9, 042 00 Košice na jej zastupovanie v tomto konaní.

21. Súd sa postupom podľa citovaných ustanovení CMP oboznámil so zdravotnou dokumentáciou umiestnenej, s názorom ošetrujúcej lekárky, umiestnenú v prítomnosti kolízneho opatrovníka vypočul a zistil nasledovné skutočnosti:

Z vyjadrenia ošetrujúcej lekárky súd zistil, že umiestnená bola prijatá dňa 2.2.2024 o 14:15 hod.. Pacientka bola poukázaná ústne pedopsychiatrickou. Prišla v sprievode starého otca. Prijatá bola ako akútny stav pre zhoršenie psychického stavu v zmysle prehĺbenia depresie, prítomných výkyvov nálad so sklonsmi k sebapoškodzovaniu a so suicidálnymi myšlienkami. Jedná sa o opakovaný pobyt maloletej na psychiatrii, naposledy v októbri 2023 - obraz bol podobný ako v tomto prípade. Maloletá údajne súhlasí s hospitalizáciou, avšak z dôvodu nedostatku veku je potrebný súhlas zákonného zástupcu, ktorý otcom nebol udelený. Maloletá je fakticky v starostlivosti starého otca, ktorý však nie je jej zákonným zástupcom, nakoľko to úradne nie je doriešené. Cíti sa lepšie, prišla z dôvodu, že doma mala nepríjemné myšlienky. Bolo dohodnuté liečenie v psychiatrickej liečebni v W., nakoľko maloletá nie je schopná dlhodobo adekvátne fungovať v domácom prostredí. Zo stanoviska ambulantnej psychiatricky vyplýva, že maloletá sa lieči, dodržiava predpísanú liečbu. Je v disharmonickom vývine, často nastavená liečba nepostačuje účinne pokryť symptómy, vyžadujú sa režimové opatrenia, ktoré sa dajú lepšie aplikovať v ústavnom zariadení. Správanie maloletej pri záťaži je nevypočítateľné, mohla by jednať skratovo nakoľko má samovražedné myšlienky. Premýšľa o tom ako by si ublížila, doposiaľ to však nekonkretizovala. Je hospitalizovaná s diagnózami depresívna porucha správania, iná zmiešaná porucha správania a emotivity. Nakoľko v minulosti sa osvedčila liečba pacientky v psychiatrickej liečebni v W., i aktuálne sa predpokladá preklad do uvedenej liečebne, do úvahy prichádza aj úprava psychofarmakologickej liečby.

Umiestnená vstúpila do výsluchovej miestnosti v sprievode ošetrujúcej lekárky. Nadviazala verbálny kontakt, bola schopná komunikácie, adekvátne odpovedala na položené otázky. Primeraným spôsobom bola oboznámená o predmete konania. Súd pristúpil k výsluchu maloletej umiestnenej v prítomnosti kolízneho opatrovníka. Umiestnená uviedla, že doma mala zlé myšlienky na smrť. Chcela by zomrieť. Zdravotne sa cíti v poriadku. Na kliniku prišla so starým otcom. Starý otec jej povedal, že má zavolať ambulantnej psychiatricke a povedať jej pravdu, že si chcela ublížiť. Tá jej telefonicky povedala, aby išla do nemocnice. Uviedla, že pravidelne chodí na kontroly k ambulantnej psychiatricke, naposledy dňa 25.1.2024. Tá jej odporúčala kontrolu o 3 týždne. Navštevuje ju už viac ako pol roka pre depresiu a hraničnú poruchu osobnosti. Predpísané lieky užíva. Býva so I.. Doma nemajú veľmi dobré vzťahy, občas sa so sestrou hádajú. Starého otca má rada, chodí do práce do T., každý druhý týždeň chodí na 3-4 dni domov. So svojim otcom má veľmi zlý vzťah, nikdy o ňu neprejavoval záujem. Býva v dome v tej istej dedine ako ona. Naposledy ho videla počas Covidu, nevedela uviesť kedy. Nepracuje, na jej výživu prispieva sporadicky. K aktuálnej hospitalizácii uviedla, že si chcela ublížiť, ale neurobila to. Teraz sa cíti dobre, chcela by ísť domov. Bol to skrat. Má výkyvy nálad, ťažko uviesť, kedy skrat nastane, ťažko sa to sleduje. Teraz už také myšlienky nemá. Na otázku kolíznej opatrovníčky ohľadne pobytu v liečebni v W. uviedla, že nebola tam taká voľnosť ako je na psychiatrickej klinike. Na chvíľu jej pomohli, nebolo to dlhodobé.

Kolízna opatrovníčka odporúčala pokračovať v liečení umiestnenej v Psychiatrickej liečebni v W..

Z prijímacej správy zo dňa 2.2.2024 vystavenej K.. O. K., lekárkou I. Psychiatrickej kliniky, vyplýva, pacientka poukázaná ústne pedopsychiatrickou K.. N.. Prišla v sprievode I.. Prijatá ako akútny stav, hospitalizácia je nutná a neodkladná. Prijatá na odd. 7A, DV podpísal starý otec opatrovník. Štvrtý pobyt na klinike.

Podľa OA („osobná anamnéza“ - poznámka súdu) : Pochádza 2. fyziol. tehotenstva, per SC pre očné diagnózu matky, Phm v norme, novor. Ikterus norme, nebola kriesená, pmv vyvin v norme, logopéda nenavštevovala, od malička vedená oftalmológom, raz operovaná na oči, nemá zvýšený vnútroočný

tlak, dg, si nepamätá, má nystagmus, v detstve nebola často chorá, vedená neurológom epilepsia, podozrenie na narkolepsiu od XX rokov, bolo realizované EEG vyš. - nemá t.č. nález k dispozícii, nikdy nemala epi záchvat hospitalizovaná na Neurologii vo C. R., prechodne užívala lieky na epilepsiu, sama vynechala, v min. vyšetrená kardiológom nevie prečo, bolo v norme, už bez potreby kontroly, iných špecialistov nenavštevuje, bola vyšetrená ešndokrinológom zistená znížená funkcia štítnej žľazy, odmietala užívať liečbu, iné operácie neguje, úrazy hlavy s bezvedomím neguje. MS od 3 rokov, zaškolená bez odkladu.

Podľa LA („lieková anamnéza“ - poznámka súdu): Neurolog 0,25 mg 0-0-1, Trittico AC 150 mg 0-0-1, Depakine chrono 500 mg 1/2-0-1 a postupným znižovaním, Prothiaden 75 mg 1-0-1, Olanzapin 10 mg 0-0-1.

Podľa SA („sociálna anamnéza“ - poznámka súdu) : Ukončila X. W. I. C. R., Z. A. K., šikanu ponižovanie zažila, preto nastúpila na novú školu I. I. S. V. P., T., matka nebohá, býva s dospelou sestrou XXr, s matkiným otcom, matkina matka nebohá vo veku 1 roka pacientky, biol. rodičia sa rozviedli vo veku pár mesiacov pacientky, otec má zákaz priblíženia sa k deťom od rozvodu.

Podľa PA („psychiatrická anamnéza“ - poznámka súdu): Pedopsychiatricky bola vedená od 10/2022 K.. K. F92.8. psychologicky vedená od 10/2022 disharmonický vývin osobnosti, psychologicky naposledy vedená na konci šk. roka, t.č. vedená u K.. N. od 08/2023, na I. PK hospit. 3x, naposledy 10/2023.

Podľa TO („terajšie ochorenia“ - poznámka súdu): Subj. dievča udáva: má sa dobre, má výkyvy nálad, raz je dobre, raz je zle, býva smutná, v škole má individuálne štúdium, býva so sestrou a dedkom,.... nič ju nebaví, na obavy, ale nevie z čoho,....ráno vstane, potom sa hrá na počítači alebo si lúšti krížovky, učenie jej ide ťažko, má problémy sa sústrediť.... chodí cvičiť, to ju baví.... má myšlienky ublížiť si, ale nič by nespravila.

I. udáva: on je malo doma, lebo pracuje, J. je prevažne so sestrou, J. má zmeny nálad, niekedy sa v pohode usmieva, niekedy je bez nálady, máva stavy, akoby sa niečoho bála.

Status praesens: vedomie jasné, orientovaná všestranne správne, verbálny kontakt nadviazaný, odpovede adekvátne, psychomotorické tempo primerané, bez: manifestných porúch vnímania myslenie koherentné, bez zjavných bludných obsahov, výkyvy nálad napriek liečbe, hypobúlia, neschopnosť školského výkonu pre pocity stresu a vegetatívnym doprovodom, anxiozita, poruchy pozornosti, suicidálne myšlienky, ale bez tendencií k ich realizácii, v anamn. sklony k sebapoškodzovaniu, osobnosť nezrelá, vo vývine. Ako psychiatrická diagnóza je stanovená F92.0 Depresívna porucha správania F92.8 Iná zmiešaná porucha správania a emotivity.

22. Súd na základe výsledkov lustrácie rodičov v Registri obyvateľov zistil, že matka maloletej je nebohá, otec maloletej má trvalý pobyt na adrese I. B. XX/XXX, N.. Z evidenčných prostriedkov súdu bolo zistené, že vo veci hospitalizácie maloletej bez súhlasu zákonných zástupcov súd rozhodoval v konaní tunajšieho súdu č. 79Pu/16/2023. V tomto konaní starý otec maloletej uviedol, že nemá vedomosť o tom kde sa otec nachádza ani aké má telefónne číslo. Podľa dostupných informácií súdu aktuálne prebieha na Okresnom súde Trebišov pod č. 15P/15/2024 konanie o návrhu starého otca S. J., R.. XX.XX.XXXX o zverenie mal. J. do jeho náhradnej osobnej starostlivosti, ktoré doposiaľ nebolo právoplatne skončené.

23. Vzhľadom k uvedenej situácii, kedy bolo do zdravotníckeho zariadenia prevzaté maloleté dieťa bez informovaného súhlasu zákonného zástupcu je nevyhnutné rozhodnúť o prípustnosti tohto prevzatia. Starý otec maloletej, v ktorého faktickej starostlivosti sa maloletá nachádza so súhlasom jej otca nie je oprávnený maloletú zastupovať, nakoľko otec maloletej nebol pozbavený ani obmedzený vo výkone rodičovských práv a povinností a o zverení maloletej do náhradnej osobnej starostlivosti starého otca doposiaľ rozhodnuté nebolo.

24. Na základe vykonaného dokazovania súd dospel k záveru, že prevzatie maloletej do zdravotníckeho zariadenia bolo oprávnené. Maloletá umiestnená trpí duševnou poruchou. Z vykonaného dokazovania je zrejmé, že u nej došlo k akútnemu zhoršeniu jej psychického stavu, ktorý sa prejavuje prehĺbením depresie, zmenami nálad so samovražednými sklonmi. Bola do zdravotníckeho zariadenia odporučená ambulantnou psychiatrickou pre dekompenzáciu psychického stavu, zmeny nálad, depresívne a suicidálne myšlienky. Ošetrujúca lekárka považuje stav mal. umiestnenej za vážny, maloletá je v

disharmonickom vývine, nastavená ambulantná liečba nepostačuje a to najmä z dôvodu, že nie je schopná dlhodobu adekvátne fungovať v domácom prostredí. Pretrváva u nej riziko nevypočítateľného správania, ktoré môže viesť ku skratovému správaniu. Vzhľadom na uvedené má súd za to, že hospitalizácia maloletej je aktuálne nevyhnutná a neodkladná s poukazom na jej súčasný psychický stav aj bez súhlasu jej zákonného zástupcu. S poukazom na uvedené skutočnosti súd posúdil okolnosti prípadu tak, že v záujme ochrany života a zdravia umiestnenej je jej prevzatie do zdravotníckeho zariadenia prípustné.

25. Vychádzajúc z uvedeného má súd za preukázané, že zdravotný stav umiestnenej aj bez súhlasu zákonného zástupcu s hospitalizáciou vyžadoval jej prevzatie do zdravotníckeho zariadenia. Nateraz súd považuje za nevyhnutné pokračovať v ústavnej zdravotnej starostlivosti a to aj bez informovaného súhlasu zákonného zástupcu za účelom stabilizácie zdravotného stavu maloletej umiestnenej a ochrany pred následkami jej správania. Preto s odkazom na ust. CMP súd vyslovil, že prevzatie umiestnenej do zdravotníckeho zariadenia bolo prípustné.

26. Súd zároveň uložil zdravotníckemu zariadeniu bezodkladne realizovať oznamovaciu povinnosť pri prepustení, prípadne premiestnení umiestnenej, a to s ohľadom na ustanovenie § 265 CMP upravujúce ďalší procesný postup súdu.

27. Vzhľadom k tomu, že súd podľa ust. § 265 CMP pokračuje v konaní o prípustnosti držania umiestnenej v zdravotníckom zariadení, v ktorom je potrebné vykonať znalecké dokazovanie, posúdil okolnosti prípadu tak, že je účelné konanie o pokračovaní o prípustnosti držania v zdravotníckom zariadení v súlade s ust. § 166 ods. 2 CSP vylúčiť na samostatné konanie.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je možné podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Mestskom súde Košice.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (t.j. ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, podpis a spisová značka, §127 CSP) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Odvolanie musí byť podpísané. Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania. Odvolací súd nie je viazaný rozsahom odvolania vo veciach, v ktorých možno začať konanie aj bez návrhu a ani odvolacími dôvodmi (§ 65 a § 66 CMP).

Podľa § 365 ods. 1 CSP, možno odvolanie odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 62 CMP odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci.

V zmysle § 258 CMP má umiestnený právo zvoliť si zástupcu.

V zmysle § 259 CMP môže umiestnený požiadať, aby sa konania zúčastňoval jeho dôverník, ktorý nie je jeho zástupcom.